USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **I. H.**, zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, se sídlem Masarykova 930/27, Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 13. 10. 2021, č. j. 41 A 7/2021 - 31,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátovi Mgr. Ladislavu Bártovi **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 3 400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 8. 2021, č. j. KRPU-142645-18/ČJ-2021-040022-SV-CV, byl žalobce podle § 124 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 124 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), zajištěn za účelem správního vyhoštění a podle § 124 odst. 3 téhož zákona byla doba trvání zajištění stanovena na devadesát dnů od okamžiku omezení osobní svobody žalobce, který nastal dne 19. 8. 2021 v 11:10 hodin.

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, který ji zamítl rozsudkem ze dne 13. 10. 2021, č. j. 41 A 7/2021 - 31. Rozsudek krajského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle stěžovatele žalovaný i krajský soud nesprávně posoudili využitelnost zvláštních opatření podle § 123b a 123c zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel je názoru, že pouhý nelegální pobyt na území České republiky, resp. následnou snahu o ilegální vycestování do Turecka, nelze považovat za natolik závažné okolnosti, které by vylučovaly využití zvláštních opatření podle citovaných ustanovení zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud prostý nelegální pobyt na území České republiky nepovažuje za natolik závažnou okolnost, aby nebylo možné využít zvláštní opatření. K tomu stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2017, č. j. 5 Azs 294/2016 - 18. Podle stěžovatele bylo nutno zohlednit i jeho snahu o spolupráci se žalovaným, kterému sdělil všechny potřebné údaje ke své identifikaci, a snahu o budoucí respektování právního řádu. Stěžovatel zdůraznil, že správní orgány mají přednostně aplikovat zvláštní opatření. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu i žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV.

[4] Nejvyšší správní soud předně zkoumal podmínky přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., s účinností od 1. 4. 2021, platí, že za podmínky, kdy před krajským soudem rozhodoval o věci specializovaný samosoudce, a tato kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou (změna na základě novely soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb.). Z důvodové zprávy k této novele je zřejmé, že jejím účelem je urychlení soudního přezkumu rozhodnutí a dalších aktů správních orgánů, a to ve fázi před Nejvyšším správním soudem. Věcné přezkoumání pravomocného rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem má probíhat pouze v případech, kdy je to důležité nejen pro samu posuzovanou věc, ale i pro plnění základní role Nejvyššího správního soudu jako vrcholného soudního orgánu ve věcech správního soudnictví, kterou je sjednocování judikatury správních soudů.

[5] Nejvyšší správní soud shledal, že se uvedená právní úprava na nyní projednávanou věc užije; krajský soud rozhodl po nabytí účinnosti novely s. ř. s. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021 - 30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021 - 36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021 - 30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021 - 31, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021 - 34, ze dne 9. 12. 2021, č. j. 9 Azs 213/2021 - 45 atp.).

[6] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k hodnocení toho, zda kasační stížnost splňuje podmínky pro její přijetí k věcnému projednání. V tomto ohledu zkoumal, zda ve věci rozhodoval specializovaný samosoudce a zda svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021 - 34, nebo ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 Azs 84/2021 - 23, atp.).

[7] Soud shledal, že v dané věci se jedná o věc ve smyslu § 31 odst. 2 s. ř. s., tedy o věc, ve které rozhoduje specializovaný samosoudce. Podstatný přesah zájmů stěžovatele pak Nejvyšší správní soud vymezil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. Ačkoli se v tomto usnesení vyjádřil ve vztahu k předcházející právní úpravě nepřijatelnosti, která pamatovala pouze na posuzování ve vztahu k mezinárodní ochraně, závěry plynoucí z této judikatury jsou přiměřeně uplatnitelné také v nyní projednávané věci (shodně viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021 - 28, ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021 - 30, ze dne 23. 7. 2021, č. j. 4 As 156/2021 - 50, ze dne 13. 8. 2021, č. j. 10 As 222/2021 - 39, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021 - 31, ze dne 1. 9. 2021, č. j. 1 As 148/2021 - 44, ze dne 7. 10. 2021, č. j. 6 Azs 242/2021 - 21, ze dne 9. 12. 2021, č. j. 9 Azs 213/2021 - 45 atp.). Z uvedené judikatury současně vyplývá, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v případě, pokud se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[8] V dané věci nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Krajský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Krajský soud posoudil věc v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit.

[9] Podstatou kasační stížnosti je přesvědčení stěžovatele, že žalovaný nedostatečně posoudil možnost uložení zvláštních opatření a krajský soud se nesprávně vypořádal se související žalobní námitkou.

[10] Podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců platí, že „*Policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění.*“

[11] Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že „*Zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“) je a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční*

záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.“

[12] Problematikou uložení zvláštních opatření namísto zajištění se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 15. 7. 2011, č. j. 7 As 76/2011 - 50, Nejvyšší správní soud uvedl: „*zajištění cizince musí být vyhrazeno pro případy, kdy skutečně nelze zajistit výkon správního vyhoštění jinými prostředky, například uložením zvláštního opatření podle ust. § 123b zákona o pobytu cizinců. Není však pravdou, že by policie musela vždy nejdříve přistoupit k uložení zvláštního opatření a teprve v případě neúspěchu by mohla cizince zajistit. Takový výklad by vedl v důsledku často ke zmaření výkonu správního vyhoštění. I když by totiž bylo zřejmé, že se cizinec bude snažit vyhnout vycestování z České republiky, policie by mu nejdříve uložila zvláštní opatření, a poté, co by zjistila, že zvláštní opatření nevedlo ke kýženému cíli, neboť cizinec se začal skrývat nebo odcestoval do jiného státu, mohl by již být výkon správního vyhoštění zmařen a k zajištění cizince by vůbec nemohlo být přistoupeno.*“ Uložení mírnějšího opatření je vázáno na předpoklad, že cizinec bude schopen plnit povinnosti z toho plynoucí, a zároveň neexistuje důvodná obava, že by byl uložením zvláštního opatření ohrožen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Nesplnění jednoho nebo druhého předpokladu je zcela samostatným důvodem pro závěr, že nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování ve smyslu § 123b zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2014, č. j. 3 As 104/2013 - 28).

[13] Důvody zajištění podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců paušálně nevylučují možnost použití zvláštního opatření. Vždy je povinností správního orgánu zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy Evropské unie (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, publ. pod č. 3559/2017 Sb. NSS). Posouzení, zda správní orgán přistoupí k uložení zvláštního opatření, nezahrnuje pouze subjektivní postoj cizince, zda by byl schopen a ochoten se danému opatření podrobit, ale předpokládá objektivní hodnocení celkové situace správním orgánem, na kterém leží odpovědnost rozhodnout, zda uložené opatření splní svůj účel.

[14] Z obsahu správního spisu vyplývá, že stěžovatel byl dne 19. 8. 2021 kontrolován policejní hlídkou, přičemž bylo zjištěno a ověřeno, že mu byl uložen trest vyhoštění, bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění a je podezřelý z trestného činu podle § 337 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a proto byl podle § 76 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“) v 11:10 hodin zadržen. Při zadržení měl stěžovatel u sebe hotovost ve výši 9 660 Kč. Po konzultaci s dozorující státní zástupkyní byla věc podle § 159a odst. 1 písm. a) trestního řádu odevzdána žalovanému k projednání jiného správního deliktu. Poté byl stěžovatel v 14:24 hodin zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

[15] Ve správním spisu je založeno rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2016, č. j. KRPU-233843-57/ČJ-2016-040022, které nabylo právní moci dne 6. 12. 2016. Tímto rozhodnutím bylo stěžovateli podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 1 a 2 zákona o pobytu cizinců uloženo správní vyhoštění z území České republiky a stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce tří let. K vycestování z území České republiky mu byla stanovena doba padesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Rozhodnutím ze dne 20. 7. 2019, č. j. KRPU-233843-99/ČJ-2016-040022, které nabylo právní moci dne 9. 8. 2019, žalovaný podle § 100 odst. 3 ve spojení s § 100 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), obnovil řízení o stěžovatelově správním vyhoštění ukončené zmíněným rozhodnutím ze dne 28. 11. 2016. V obnoveném řízení žalovaný rozhodnutím ze dne 28. 5. 2020, č. j. KRPU-233843-138/ČJ- 2016-040022, které nabylo právní moci dne 7. 5. 2021, podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 1 a 2 zákona o pobytu cizinců vyhostil stěžovatele z území České republiky a stanovil dobu, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce tří let. K vycestování z území České republiky mu stanovil dobu šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Ředitelství služby cizinecké policie rozhodnutím ze dne 7. 5. 2021, č. j. CPR-25978-3/ČJ- 2020-930310-V243, které nabylo právní moci dne 7. 5. 2021, v řízení o stěžovatelově odvolání změnilo rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 5. 2020 tak, že vypustilo část textu ve výroku stanovujícím dobu k vycestování, aniž by však změnilo délku této doby, a ve zbytku předmětné rozhodnutí potvrdilo.

[16] Dne 20. 8. 2021 od 13:47 hodin byl se stěžovatelem za přítomnosti tlumočníka sepsán úřední záznam o podání vysvětlení. Stěžovatel uvedl, že do České republiky přicestoval v roce 2016, cílovou zemi neměl, hledal takovou, kde bude dobře a mír. Poznamenal, že zde pobýval nelegálně, proto dostal správní vyhoštění, čtyřikrát požádal o azyl, neboť v zemi původu je jeho život v ohrožení, a domníval se, že když podal žádost o azyl, je v České republice legálně. Pobýval zde nejprve v Zařízení pro zajištění cizinců Balková, poté v Kostelci nad Černými lesy, v Karlových Varech a v Chomutově. Vysvětlil, že jiné datum narození (25. 12. 1996) v minulosti uváděl proto, že u sebe neměl cestovní doklad a spletl se. Doplnil, že o azyl žádal jen v České republice, udělen mu nebyl. Stěžovatel prohlásil, že si je vědom toho, že pobýváním v České republice bez platného povolení k pobytu porušuje české zákony. K dotazu na propadlou platnost cestovního pasu stěžovatel uvedl, že cestovní pasy vydává ambasáda v Německu a on neměl žádné vízum, aby tam mohl vycestovat. Konstatoval, že na území České republiky a Evropské unie nemá žádné rodinné vazby, ani osoby, ke kterým by měl citový vztah, a nemá ani žádné kulturní, společenské či ekonomické vazby či poměry navázané k České republice. V Pákistánu má stěžovatel rodinu, rodiče, sourozence, má k Pákistánu dobré vazby. V České republice stěžovatel pracoval v kebabu v Chomutově, ale teď již nikde nepracuje, požádal o povolení k pobytu na sloučení s družkou, ale když se rozešli, tak byla žádost zamítnuta. K dotazu na možná nebezpečí v Pákistánu stěžovatel uvedl, že tam někdo zabil člena parlamentu a oni si myslí, že to byl stěžovatel; měl za to, že mu ze strany úřadů nic nehrozí, spíše ze strany rodiny. Na otázku, zda má dostatek finančních prostředků k návratu do Pákistánu, stěžovatel odpověděl, že v současné době peníze nemá. Uzavřel, že si chce koupit letenku a odletět do Turecka. Žalovaný si opatřil informaci Ministerstva

vnitra ze dne 3. 8. 2021, popisující bezpečnostní a politickou situaci v Pákistánu v srpnu 2021, a dne 20. 8. 2021 vydal žalobou napadené rozhodnutí o zajištění stěžovatele.

[17] S ohledem na skutkové okolnosti lze zcela přisvědčit žalovanému i krajskému soudu, že žádný typ zvláštního opatření nebylo možné uložit a muselo být přistoupeno k zajištění. U stěžovatele byla předně dána důvodná obava, že by byl uložením zvláštního opatření ohrožen výkon správního vyhoštění. Jak plyne z výše uvedeného, stěžovatel na území České republiky pobýval dlouhodobě nelegálně, čehož si byl vědom, a nerespektoval povinnost vycestovat z území České republiky, která mu byla opakovaně uložena pravomocnými rozhodnutími o správním vyhoštění. Z uvedeného jasně vyplývá stěžovatelova neúcta k právnímu pořádku České republiky, jehož pravidla pro pobyt cizinců se pokoušel do poslední chvíle obejít za účelem neoprávněného setrvání na území. Byla tedy dána důvodná obava, že by ve svém způsobu chování pokračoval i navzdory uloženému zvláštnímu opatření. Rovněž byl vyloučen i samotný výkon zvláštních opatření. Stěžovatel neměl prostředky na složení finanční záruky, ani její složení nenabídl. Uvedl sice konkrétní adresu místa svého pobytu v České republice, ale v této souvislosti rovněž uvedl, že v České republice bydlel již na více místech, nemá zde žádné osobní vazby, majetek ani práci, tudíž ani žádný vztah k současnému místu bydliště. Žalovaný situaci stěžovatele posoudil individuálně s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem a své úvahy řádně odůvodnil (viz str. 6 a 7 žalobou napadeného rozhodnutí).

[18] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4., usnesení téhož soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021 - 32). Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[20] Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 23. června 2022

Mgr. David Hipšr
předseda senátu